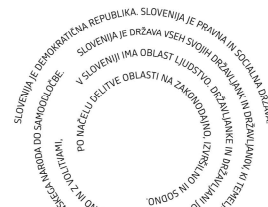

t: 01 478 95 00, f: 01 478 98 45, e: gp@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Datum: 16. 1. 2020

Na podlagi 42. in 126. člena Poslovnika Državnega zbora je Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo kot matično delovno telo pripravil

POROČILO

k Predlogu zakona o dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti (ZMZ-1A), druga obravnava. EPA 836-VIII.

Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo (v nadaljevanju Odbor) je na 14. seji 15. 1. 2020 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo in sprejetje po rednem postopku predložil Državni svet Republike Slovenije.

Na seji Odbora so sodelovali: predstavnik Državnega sveta državni svetnik Marjan Maučec, državna sekretarka na Ministrstvu za notranje zadeve mag. Melita Šinkovec in predstavnica Zakonodajno-pravne službe Mira Palhartinger.

Članice in člani Odbora so kot gradivo za sejo (objavljeno na spletnih straneh Državnega zbora) prejeli:

- Predlog zakona z dne 17. 10. 2019,
- Mnenje Vlade z dne 28. 11. 2019,
- Mnenje Zakonodajno-pravne službe z dne 20. 12. 2019.

V poslovnem letu amandmaj niso bili vloeni.

* * *

V dopolnilni obrazložitvi je v imenu predlagatelja državni svetnik Marjan Maučec predstavil Predlog zakona katerega namen je zmanjšanje preobremenjenosti azilnega sistema na način, da se zmanjša število vloženih vlog prosilcev za mednarodno in subsidiarno zaščito. Predlog zakona predvideva dodaten razlog, na podlagi katerega se posamezniku status begunca in subsidiarne zaščite ne prizna. Gre za dopolnitev zakona s katero se osebam, ki so bile v varni tretji državi ali so nezakonito vstopile na ozemlje Republike Slovenije, ne prizna status begunca in subsidiarne zaščite. S tem želi predlagatelj omogočiti priznanje mednarodne zaščite le tistim prosilcem, ki jo resnično potrebujejo, zmanjšati število ilegalnih migracij in zagotoviti učinkovitost zaščite državne meje ter posledično zaščito ljudi in njihovega premoženja.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe Mira Palhartinger je predstavila pisno mnenje ZPS in opozorila, da zakonodajalec pri oblikovanju zakonskih rešitev na ravni

nacionalnega prava na področju zagotavljanja mednarodne zaščite ni prepuščen zgolj svoji presoji, saj ga poleg Ustave zavezujejo tudi obveznosti Republike Slovenije, ki izvirajo iz mednarodnih aktov in pravni red Evropske unije. Veljavna ureditev izključitvenih razlogov v 31. členu zakona temelji na 12. in 17. členu Direktive 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičene do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite. Koncept ureditve v Direktivi neposredno temelji na določbah točk D, E in F 1. člena Ženevske konvencije, ki je, skupaj s Protokolom o statusu beguncev temelj, na katerem se je razvil obstoječi pravni okvir mednarodnega begunskega prava. V Predlogu zakona predvidena dopolnitev prvega in drugega odstavka 31. člena zakona opredeljuje okoliščine, ki jih Direktiva 2011/95/EU kot izključitveni razlog ne priznava.

Državna sekretarka na Ministrstvu za notranje zadeve, mag. Melita Šinkovec je povedala, da Vlada nasprotuje Predlogu Zakona o mednarodni zaščiti. Mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji določa skupna evropska azilna zakonodaja. Predlagana nova razloga za izključitev iz statusa begunca oziroma subsidiarne zaščite pomenita tako kršitev Konvencije o statusu beguncev kot tudi kršitev Direktive 2011/95/EU in Direktive 2013/32/EU in hkrati pomenita glede na naravo instituta mednarodne zaščite nesorazmeren poseg v pravico do mednarodne zaščite. Veljavni Zakon o mednarodni zaščiti razloge za izključitev iz statusa begunca in statusa subsidiarne zaščite v celoti povzema po navedenih pravnih aktih. Republika Slovenija je kot država članica EU dolžna spoštovati evropsko zakonodajo na področju mednarodne zaščite.

V razpravi je član Poslanske skupine SDS med drugim dejal, da Vlada na področju migracij ne izvaja obstoječe zakonodaje oziroma le-to izvaja na škodljiv način, pri čemer je izpostavil tudi vprašanje kazenske odgovornosti. V primeru ilegalnih migrantov (ekonomski migranti) gre za zlorabo azilnega sistema in ne za begunce, ki prihajajo s kriznih, vojnih območij. Nejasno so v proračunu prikazani stroški, ki so vezani na migrantsko problematiko. Izpostavil je, da so vse države EU varne države, sem sodijo tudi sosednje države, zato je nesmiselno vsakokratno ponovno preverjanje, ali je država varna. Opozoril je, da je Slovenija po številu vlog za azil na 1.000 prebivalcev pred Francijo in Nemčijo.

Predstavnica Poslanske skupine SMC je dejala, da Državni svet, kot predlagatelj, ne bi smel delovati po političnem principu. Po njenem mnenju gre namreč za Predlog zakona, ki ga je preko Državnega sveta v parlamentarno proceduro vložila neparlamentarna stranka. Vsebina Predloga zakona predstavlja kršitev mednarodnega prava, prava EU, Ustave RS in Ženevske konvencije. Migracije so in vedno bodo, rešitev pa mora biti skupni, vseevropski pristop.

Član Poslanske skupine SD je predstavil postopek varnostnih organov na meji v primeru ko zaznajo nelegalen prestop meje in opozoril na nujnost skrajšanja in racionalizacije postopka za ugotavljanje upravičenosti do mednarodne zaščite, ki zdaj lahko traja tudi do 18 mesecev. Ob tem bi bilo potrebno preprečiti zlorabe azila do katerih prihaja in, v kolikor je to v skladu z pravnimi normami, razmisliti o omejitvi gibanja prosilcev. V letu 2019 je bilo nekaj več kot 3.800 prosilcev za azil, priznanih je bilo 85, kar je 0,5%. Predlagana novela Zakona se tako nanaša samo na 0,5% prosilcev, kar je nesmiselno.

Članica Poslanske skupine SAB je opozorila, da je Predlog Zakona v popolnem nasprotju z Ženevsko konvencijo, direktivami in usmeritvami Evropskega pravnega reda in sprejetimi standardi na področju varovanja človekovih pravic. Problem je, da se

migracije uporabljajo v politične namene in s tem ustvarja politika strahu kar pripelje do vzpona populističnih strank. Potrebno se je soočiti z novimi trendi masovnih ekonomskih migracij. V ta namen bi se morala Vlada zgledovati po praksah držav (Švica, Nizozemska), kjer azilni postopek zaključijo v štirinajstih dneh. Opozorila je na anomalijo glede koncepta varne države. Slovenija bi morala kot članica EU zahtevati, da se znotraj Evropske unije poiščejo nove rešitve, ki bodo kos trenutnemu in prihodnjemu dogajanju na področju migracij.

Član Poslanske skupine Levica je predstavil razsežnost migracij po svetu, ki so danes dejstvo. Slovenska azilna zakonodaja po njegovem mnenju ne potrebuje dodatnega zaostrovanja. Prosilec za azil ima v Sloveniji 7% možnosti, da mu Republika Slovenija prizna enega od statusov mednarodne zaščite.

V zaključku razprave je predstavnik SDS izpostavil, da je smisel predlaganega zakona preprečiti nelegalno trgovino z ljudmi, ki dnevno poteka preko slovenskega ozemlja in sistematično zlorabo azilnega sistema, ki jo vladajoča politika z neukrepanjem dopušča.

Po končani razpravi je Odbor v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o obeh členih Predloga zakona in ju (z 7 glasovi ZA in 10 PROTI) **ni sprejel**.

Ker člena Predloga zakona na matičnem delovnem telesu nista bila sprejeta, je na podlagi razlage Komisije za poslovniki v zvezi z drugim odstavkom 61. člena Poslovnika Državnega zbora z dne 9. 12. 2009 **obravnava Predloga zakona o dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti (ZMZ-1A) na matičnem delovnem telesu končana**.

Marjana Starič
sekretarka

Zvonko Černač
predsednik